

Свята матчынай

МОВЫ

Плілася песня ды гучалі словы мілагучнай роднай беларускай мовы. Узнёсла-ўрачыстымі, прамяніста-сонечнымі сустрэлі Ганцавічы гасцей ды ўдзельнікаў рэспубліканскага свята - Дня беларускага пісьменства, якое ў нашай краіне ладзілася ў васьмнаццаты раз. Горад, які літаральна да непазнавальнасці памаладзеў, выпраменьваў столькі рамантызму, а вуліцы былі прасякнуты сапраўдным адчуваннем паэтычна ўзнёслага настрою, што хацелася гаварыць вершаванымі радкамі, прыгадваючы знакамітага паэта Міхася Рудкоўскага: “Ёсць ціхі гарадок над рэчкай Цною, сярод лясоў палескіх і балот... Не знаю, што ў жыцці было б са мною, калі б яго на свеце не было”.

Ганцавічы сапраўды заслужылі, каб назвацца сталіцай свята Дня беларускага пісьменства. Бадай, яшчэ трэба пашукаць зямлю на Берасцейшчыне, якая б падаравала свету столькі паэтаў ды пісьменнікаў, як Ганцаўшчына. Сапраўды, мясціны тут заповітна-самабытныя, паэтычна-песенныя, шчодрыя на таленавітых, дасціпных, гасцінных людзей. Чаго варты толькі наступныя прозвішчы творцаў мастацкага слова, што жылі і тварылі ў гэтым бласлаўным краі, — Аляксандра Сержпудоўскага,

Міхася Рудкоўскага, Васіля Праскурава, Івана Кірэйчыка, Івана Лагвіновіча, праслаўляюць сваю маленькую радзіму Алесь Каско, Віктар Гардзей, Алесь Кажадуб, Уладзімір Марук, Аляксей Галаскок. Варта адзначыць, што сваю творчую дзейнасць на ганцавіцкай зямлі пачыналі Мікола Антанюўскі, Мікола Курэеў, Ірына Дарафейчук. А колькі яшчэ таленавітых людзей падорыць ганцавіцкі край Беларусі, бо нарадзіцца тут і не стаць паэтам, здаецца, проста немагчыма.

Заканчэнне на 4-й стар.

Фота БелТА

Свята матчынай

МОВЫ

Запрашае «Горад майстроў»

Фота Кацярыны БУРЫК

Уладальнік «Залатога купідона» Валерый Грышкавец

Фота Анатоля КРАЎДЗІЧА

Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.

Урачыстае адкрыццё свята адбылося ў нядзелю апоўдні. Па традыцыі пачатак святкаванню паклала рэспубліканская навукова-асветніцкая экспедыцыя «Дарога да святыню» з Жыватворным Агнём ад Труны Гасподняй, якая прайшла па гарадах і вёсках Берасцейшчыны. Напярэдадні ў суботу ў зале пасяджэнняў райвыканкама ладзілася навукова-практычная канферэнцыя «Ганцавіцкія чытанні» з удзелам пісьменнікаў, крытыкаў, журналістаў. Вечарам адбыўся канцэрт заслужанай артысткі Рэспублікі Беларусь Ірыны Дарафеевай. А раніцай у нядзелю ў Свята-Ціханаўскай царкве, куды і быў дастаўлены Жыватворны Агонь ад Труны Гасподняй, адбылася святочная літургія. І вось нарэшце надыходзіць урачысты і хваляючы момант свята — адкрыццё Дня беларускага пісьменства. На галоўную сцэну запрашаюцца кіраўнік арганізацыйнага камітэту па падрыхтоўцы святкавання Дня беларускага пісьменства намеснік Прэм'ер-Міністра Рэспублікі Беларусь Анатоль Тозік, старшыня Брэсцкага аблвыканкама Канстанцін Сумар, кіраўнік Ганцавіцкага раёна Уладзімір Столяр, а таксама архіепіскап Пінскі і Лунінецкі Стэфан. Ад імя аргкамітэту Анатоль Тозік выказаў словы падзякі ўсім тым, хто рупліва працаваў, каб Ганцавічы годна сустрэлі свята роднага слова. Сёння на высокім узроўні шмат робіцца для захавання культурнай і духоўнай спадчыны Беларусі. Анатоль Афанасьевіч прывёў наступныя факты: «Толькі за бягу-

чы год у краіне выпушчана каля 5 тысяч кніг, агульны наклад якіх складае 16 мільёнаў. На тэрыторыі краіны выходзяць у свет 1400 перыядычных выданняў». Затым Анатоль Тозік зачытаў пасланне ўдзельнікам і гасцям урачыстасцей, якое адрасаваў Прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка: «3 году ў год гэтае свята робіцца знакавай падзеяй культурнага жыцця краіны, сведчыць пра багацце гістарычнай спадчыны і духоўных традыцый нашага народа, — гаворыцца ў пісьме. — Многія стагоддзі кніжная творчасць замацоўвае вечныя ідэалы добра і справядлівасці, з'яўляецца жыватворнай крыніцай мудрасці і ведаў. Ганцаўшчына непарыўна звязана з жыццём і творчасцю выдатнага песняра Якуба Коласа. Святкаванне Дня пісьменства ў гэтых памятных мясцінах яшчэ раз звяртае нас да каштоўнасцей, якія занатаваны ў яго кнігах. І галоўныя з іх — павага да простага чалавека, маральная чысціня, высакароднасць і самааданая любоў да роднай зямлі. Менавіта на такім падмурку і будзецца ідэалогія сучаснай Беларусі. Таму наша дзяржава будзе заўсёды спрыяць развіццю нацыянальнай культуры і падтрымліваць творцаў, якія з'яўляюцца сапраўднымі патрыётамі сваёй Радзімы».

— З асаблівым пачуццём на Берасцейшчыне ўспрынялі вестку аб правядзенні ў Ганцавічах аднаго з самых значных нацыянальных свят — Дня беларускага пісьменства, — зазначае ў сваім выступленні кіраўнік вобласці Канстанцін Сумар. — Гэта вялікі гонар і адначасова — прызнанне таго, наколькі невычэрпная на-

ша зямля на людзей таленавітых і творчых.

Цёплымі словамі вітаў гасцей свята гаспадар Ганцавіцкага раёна Уладзімір Столяр:

— Бласлаўная ганцавіцкая зямля — цудоўны, маляўнічы куточак беларускага Палесся. Невыпадкова гэты адвечны край аблюбовалі жураўлі і беляя буслы — сімвалы Ганцаўшчыны. Паўсюль, куды ні паглядзі, тут жывуць добрыя, чулыя, спагадлівыя, таленавітыя людзі, якія сваёй працай і творчасцю ўславілі і працягваюць усяляць родны кут.

Архіепіскап Пінскі і Лунінецкі Стэфан таксама павіншаваў ганцаўшчан і гасцей са святам духоўнасці і роднага слова, перадаўшы наказ Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі Філарэта.

Затым на сцэне распачалася тэатралізавана-харэаграфічная дзея, падчас якой радавалі глядачоў песняй ды танцамі калектыву мастацкай самадзейнасці Брэсцкай вобласці. Варта адзначыць, што ў час святкавання ў Ганцавічах працавалі некалькі сцэнічных пляцовак, адкуль гучалі песні ды даносіўся дасціпны палескі жарт. Не абышлося на свяце і без сюрпрызаў, адзін з якіх — адкрыццё Алеі пісьменства, што размясцілася па вуліцы Кастрычніцкай. Безумоўна, самабытная Алея пісьменства вельмі аздобіла горад, прыдаўшы яму шарм, і назаўсёды пакінула ў Ганцавічах адчуванне свята. Галоўная скульптурная экспазіцыя Алеі — гэта помнік нашаму песняру Якубу Коласу. Некалькі хвілін, і матэрыя, што закрывала бюст пісьменніка,

спаўзае долу. Помнік адкрываюць старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Мікалай Чаргінец і старшыня Ганцавіцкага райвыканкама Уладзімір Столяр. Помнік незвычайны, аналагаў якому ў нашай краіне няма, бо перад вачыма прадстае малады Канстанцін Міцкевіч, у тым узросце, калі ён прыехаў на ганцавіцкую зямлю, у Люсіна, настаўнічаць. Праз некалькі метраў усталяваны два звіткі, на якіх занатаваны прозвішчы пісьменнікаў, што нарадзіліся на Ганцаўшчыне. Безумоўна, Алея стане адным з любімых месцаў адпачынку ганцаўшчан, таксама як і гарадскі сквер. З самай раніцы і да позняга вечара тут было шматлюдна. Літаратурная пляцоўка «Берасцейскія галасы», што размясцілася ў ратондзе, запрашала на сустрэчу з пісьменнікамі і журналістамі. Зрэшты, у свяце беларускай духоўнасці бралі ўдзел не толькі беларускія пісьменнікі, але і іх калегі з Украіны, Расіі, Літвы, Чарнагорыі, Казахстана і Таджыкістана. Свае творы аматарам роднага слова чыталі паэты і пісьменнікі Берасцейшчыны, выступалі прадстаўнікі шматлікіх клубаў аўтарскай песні. Узорны лялечны тэатр «Усмешка» Ганцавіцкай РЦБС прадставіў спектакль «Чыстага ўсё нячыстае баіцца» паводле казак Алеся Каско, дзіцячых вершаў Віктара Гардзея, Уладзіміра Марука, Аляксея Галаскока. Працавала літаратурная дзіцячая пляцоўка «Усе мы родам з дзяцінства», дзе можна было сустрэцца і задаць пытанні дзіцячым пісьменнікам, супрацоўнікам рэдакцыйных дзіцячых перыядычных выдан-

няў, выдаўцам, тут жа былі прадстаўлены дзіцячыя друкаваныя СМІ.

Адзін з самых яркіх і хваляючых момантаў свята — цырымонія ўзнагароджвання пераможцаў Рэспубліканскага конкурсу на лепшы твор у галіне паэзіі, прозы, драматургіі, літаратурнай крытыкі, дзіцячай літаратуры, публіцыстыкі, перакладу, сатыры і гумару, дэтэктыўнага і песеннага жанраў. Прыемна адзначыць, што галоўную прэмію Саюза пісьменнікаў Беларусі — «Залатога купідона» — і дыплом атрымаў супрацоўнік «Зари», уласны карэспандэнт Валерый Грышкавец. Дзесяцімамі таксама адзначаны берасцейскія творцы — Зінаіда Дудзюк, Валерый Гапееў, Галіна Барыска.

Уражваў падчас святкавання сваім багаццем разнастайных вырабаў ды падзелаў «Горад майстроў». Тут і ткалі, вышывалі, плялі з саломы далікатныя жаночыя ўпрыгожванні і нават ляпілі гліняныя гаршкі. Майстар-клас даў знакамты ганчар з вёскі Гарадная, што на Століншчыне, Васіль Казачок. Яшчэ адна з асаблівасцяў свята — кірмаш сельскіх падворкаў. Кожны сельвыканкам Ганцавіцкага раёна, з густам, памастацку аформлена, прадстаўляў свае населеныя пункты. Напрыклад, ветліва гасцей сустракала прыгажуня паненка Ядвіся, якую пераўвасобілася бібліядкар з вёскі Люсіна Алена Сяргейчык. Тут жа можна было за пэўную аплату пад музыку і жарты з ветрам у валасах пакатацца на сялянскім возе, якога замест каня цягаў вяслёны вясковы хлапец. Свята пела і віравала. Вялікую цікавасць мелі выставы сучаснай беларускай кнігі, прэсы Беларусі і СМІ Брэстчыны, прэзентацыі беларускіх выдавецтваў, перасоўная выстава «Геній зямлі беларускай», прысвечаная Максіму Багдановічу, экспазіцыя старадрукаў з фондаў Нацыянальнай бібліятэкі. Раённы краязнаўчы музей запрашаў пазнаёміцца з гісторыка-культурнай спадчынай Ганцавіцкага раёна і выстаўкай кніг Якуба Коласа, якія прадставіў Дзяржаўны літаратурна-мемарыяльны музей Якуба Коласа. Безумоўна, якое свята без прысмакаў. Гандлёвыя шатры, што раскінуліся ўздоўж вуліц Кастрычніцкай і Гагарына, шчодро прадавалі сваю прадукцыю, гасцінна запрашаючы пакупнікоў. На жаль, і ў кожнага свята ёсць свой фінал. Эстафету літаратурнага фестывалю ад Ганцавіч пераняў горад Глыбокае, што на Віцебшчыне, дзе восенню наступнага года адбудзецца Дзень беларускага пісьменства. Завершылася свята рознакаляровым казачным феерверкам, што расквеціў паэтычны гародок над ціхаю рачулкай Цной.

▲ Кацярына БУРЫК